

Унгарско ромско наивно изкуство

Изложба на ромско наивно изкуство бе открита на 12 май 2004 г. в НДК от Унгарския културен институт в България. Със свои картини и скулптури са представени 15 творци, между които Янош Балаж, Тамаш Пели, Пал Ласло, Ласло Костич и др.

Ромското изобразително изкуство е явление от нов тип. Сергей Поляков, произхождащ от ромско семейство на музиканти от Русия, пристига в Париж през 1938 г., където става една от значимите фигури на модерната абстрактна живопис. В същата година на сцената в Унгария се появява и Винце Хорват, ромски музикант, който прави своята първа дървена скулптура и веднага решава, че ще направи още сто такива и една малка цигулка, за да

може с изложбата и музиката си да тръгне на околосветско пътешествие. Във Франция през 40-50-те години започват да се появяват ромски художници и скулптори, докато в Унгария това става едва през 60-70-те години. Начело на унгарското ромско изкуство стоят две значими фигури. Творческата личност, поставяща началото на ромското наивно изкуство е Янош Балаж, а художникът, който поощрява творците, свързани с

професионалното изобразително изкуство, е Тамаш Пели, завършил Държавната художествена академия в Холандия.

Извънредният успех в изкуството на Янош Балаж окуражава и стимулира онези дарени със спонтанна за изкуство дарба, които до този момент не посмиват и да помислят, че могат да представят своите преживявания и вътрешни картини върху платното или чрез скулптурата.

на стр. 8 • дървоотенгар

Ромка ще представлява България в Скопие

Полина Тодорова, българска поетеса от ромски произход, е поканена да представлява България на Среца на балканските творци "Илинден" в Скопие, Македония, на 21 май т. г. лично от големия македонски поет Ристо Ячев. Културното събитие впечатлява най-вече с това, че се канят обикновено само по един-двама творци от държава. През годините нашата страна е била представяна от Евтим Евтимов, Любомир Левчев, Елка Няголова. Поетесата, чиято първа стихосбирка "Упражнение за китара" излезе през 2002, е лауреат на Националната награда "Мелнишки вечери на поезията", в раздела "Горчиво вино" за 2003 година. Творческите ѝ успехи дадоха основание на Президента на републиката Георги Първанов да ѝ изпрати поздравително писмо за Националния празник на страната ни, в което ѝ честити поканата в Македония и престижната награда. Да пожелаем на Полина нови творчески сполуки, с които все така да се гордеем.

Данаева гъщеря

Омръзна ми като Данаевите черки да пълня съд без дъно нощ и ден.
Да вярвам ли, ако не вярват в мен и да обичам ли, ако не ме обичат...

Омръзна ми като Данаевите черки жителната, чистата вода във почва от съмнения да лея, пръстта на кал да правя и копнея от нея да поникне цвете...

Омръзна ми да нося като грях на устните си искреност и смях.
Омръзна ми да бъда като тях, ала съда - животът си е същият.

Пивница

Това е мъжко заведение.
Тук няма салфетки по масите, ни музика за настроение.
Тук всеки е у дома си.

Тук на око те мерят,
но знаят колко струваш,
тук всяко гайле се цери и всяка дума се чува.

А днес влезе жена.
Истинска, не от тия,
с общите колена,
дето наравно с тях пият.

Кой ли я вятър доведе
между тях. Тя за тях ли е!
Алчни очи гледат в нея,
вълчи очи - отвсякъде.

Тя седна крехка, спокойна,
с далечни очи ги погледна,
а тишината се совна
и в нозете ѝ легна.

Мъжете пак зашумяха.
Някой поръча "На всички!"
Друг му отвърна. Запяха.
Жената беше самичка.

А те никак различни,
празнично им и леко.
Погледи като метличини
правят до нея пътека.

Когато жената си тръгна,
Нежни очи я изпратиха,
топли очи и бездънни.
Мъжки очи - отвсякъде.

Полина ТОДОРОВА

Концерт-спектакъл „Ромска магия“

В читалище "Средец" - София, на 4 май т. г. се състоя концерт-спектакъл "Ромска магия" на ансамбъл "Огнени ритми". Той бе организиран от Комисията по култура към Обществения съвет за реализация на Общинската програма за развитие на ромската общност в Со-

фия и Национален Ромски Център "Свети Георги", със съдействието на Програма Социална интеграция на Европейския съюз; Столична община, читалище "Средец", МЦМТ при Министерството на културата и НКТ "Евроком".

Пена ИЛИЕВА

До пхерясънца

Сръбското радио Б 92 предаде, че от края на месец март 2004 има редовна емисия на ромски език по радио "100+" в Нови Пазар. Неговият директор Исхак Слезович допълни: "След емисията на горански език, обогатихме програмата и с емисия за ромите. В нея ще поставим акцент върху събитията през седмицата в градовете в Санджак и върху езика, културата и традицията на ромите."

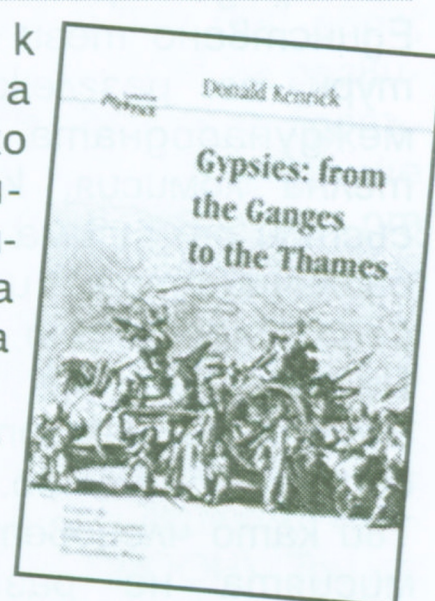
Новата книга на Доналд Кенрик "Цигани:

От Ганг до Темза" излезе на 8 април

Университетът "Hertfordshire Press" издаде новата книга на световно известния романолог Доналд Кенрик точно за Международния ден на ромите. Представянето ѝ се състоя в културния център "Неру" на представителството на Индия в 19 часа на 8 април. Книгата, която е продължение на досега издадения триотомник "Цигани: от Индия до Средиземно море", проследява миграцията на ромите от Индия до Персия и от Близкия Изток до Константинопол, откъдето те навлизат през Балканите в Европа по време на Отоманската империя.

На презентацията Доналд

Кенрик описва накратко историята на циганската диаспора и възстановяването на връзките ѝ с Индия, което ѝ дава чувство на идентичност и на гордост. А след това в центъра "Неру" се състоя премиерата на създадения по идея на Циганския съвет филм "Съпки в пясъка", посветен на свято то за ромите място край Марсулия - Сейнт Мари де ла Мер.

дървоотенгар